

**Свети Лука
спаѓа во
Седумдесетте
Христови**

**апостоли. За тоа
тој самиот зборува
во своето Евангелие:
"... Господ избра и други
седумдесет ученици и ги
испрати пред Себе, по двајца
во секој град и место, каде што
и Сам сакаше да оди, и им рече:
... Одете! Ете, Јас ве испраќам како
јагненца меѓу волци... а радувајте се што
имињата ваши се напишани на небесата".**

Пишува: аџика Живанка ФИЛИПОВСКА

Свети Лука уште млад ја видел Божјата Вистина, Го познал бесмртниот и "Делата на Светите апостоли", кои го просветуваат разумот на човекот и зрачат со неизмерна Божја Светлина. Преку овие бесмртни дела тој постави цврсти темели на верата и на духовната просвета. Тој зборува за вечната Божја правда, Божјата премудрост и големата Божја љубов кон човекот. Неговите зборови се Божји зборови: "Ќе бидете предадени... од родители, и од браќа, и од роднини, и од пријатели, а некои од вас ќе бидат убиени; и ќе бидете омразени од сите заради Моето име". "Зошто Го барате Живиот меѓу мртвите? Он не е овде, а воскресна", известиле двајцата ангели. "Видете ги рацете Мои и носете Мои: Јас сум Истиот; допрете се до Мене и гледајте; зашто духот нема тело и коски а, како што гледате, Јас

имам", се зборовите на Господ Исус Христос кои се забележани во Светото Евангелие на Лука. (Лука, 24, 4-6, 39)

Светиот Апостол и Евангелист Лука е роден во Антиохија Сириска. Бил познавач на повеќе јазици. Одлично ги познавал египетскиот и грчкиот јазик. Во младоста ги изучил грчката филозофија, медицината и живописот (портретот).

Во времето на земниот живот на Исус, Лука како лекар се заинтересирал за прочуениот "чудотворен лекар" Исус Христос. Затоа, од Антиохија дошол во Ерусалим, го гледал Спасителот на светот лице в лице, ја слушал Неговата божествена наука, бил сведок на Божјите чудесни дела. Слушајќи ги Христовите проповеди, поверувал во Него, се исполнил со божествена мудрост и знаење и бил испратен да ја проповеда Христовата наука.

Свети Лука спаѓа во Седумдесетте Христови апостоли. За тоа тој самиот ни зборува во своето Евангелие: "... Господ избра и други седумдесет ученици и ги испрати пред Себе по двајца во секој град и место, каде што и Сам сакаше да оди, им рече: ... Одете! Ете, Јас ве испраќам како јагненца меѓу волци. ... а радувајте се што имињата ваши се напишани на небесата".

Во последните денови на земниот живот на Спасителот, Лука се наоѓал во Ерусалим. Заедно со Клеопа го видел воскреснатиот Господ на пат за селото Емаус. На денот на Светата Педесетница Светиот Дух слегнал на апостолите. Тогаш Свети Лука останал извесно време со останатите апостоли во Ерусалим, а потоа тргнал за Антиохија. Но, на тој пат се задржал во Севастија (главен град на Самарија во Палестина), каде го проповедал Светото Евангелие. Во Севастија почивале

Заедно отпатувале во Грција на проповед на Евангелието.

Апостол Павле се одсвал на македонскиот повик да премине во Македонија и тој, заедно со неговите блиски соработници Сила, Тимотеј и Лука, го проповедал Христовото Слово. "Преку ноќта Павле имаше видение: стоеше пред него еден човек, Македонец, кој го молеше и му велеше: Премини во Македонија и помогни ни! По тоа видение веднаш посакавме да тргнеме за Македонија, бидејќи разбравме дека Господ нè повикал таму да го проповедаме Евангелието. И така, откако отпловивме од Троада, дојдовме право во Самотраки, а на вториот ден - во Неапол, а оттаму во Филипи, кој во тој дел на Македонија е прв град, римска колонија. Во тој град престојувавме неколку дена...". Надвор од градот, при една река, ја сретнале богобојазливата жена по име Лидија, која ја крстиле (првокрстената Македонка).

СЕ ПОДАДЕ ХРИС "ЈАГНЕНЦАТА М

нетрулежните мошти на Свети Јован Претеча. Свети Лука сакал да ги земе светите мошти на Крстителот и да ги пренесе во Антиохија, но тамошните христијани не дозволиле да останат без таква скапоцена светица. Дозволиле Свети Лука во Антиохија

(Лука 16, 9-15) Еве една од многуте библиски вистини за Македонија и за нејзините стари корени забележани во Светото писмо. Свети Павле го оставил Свети Лука во македонскиот град Филипи за да ја утврди Христовата Црква. Свети Лука останал некол-

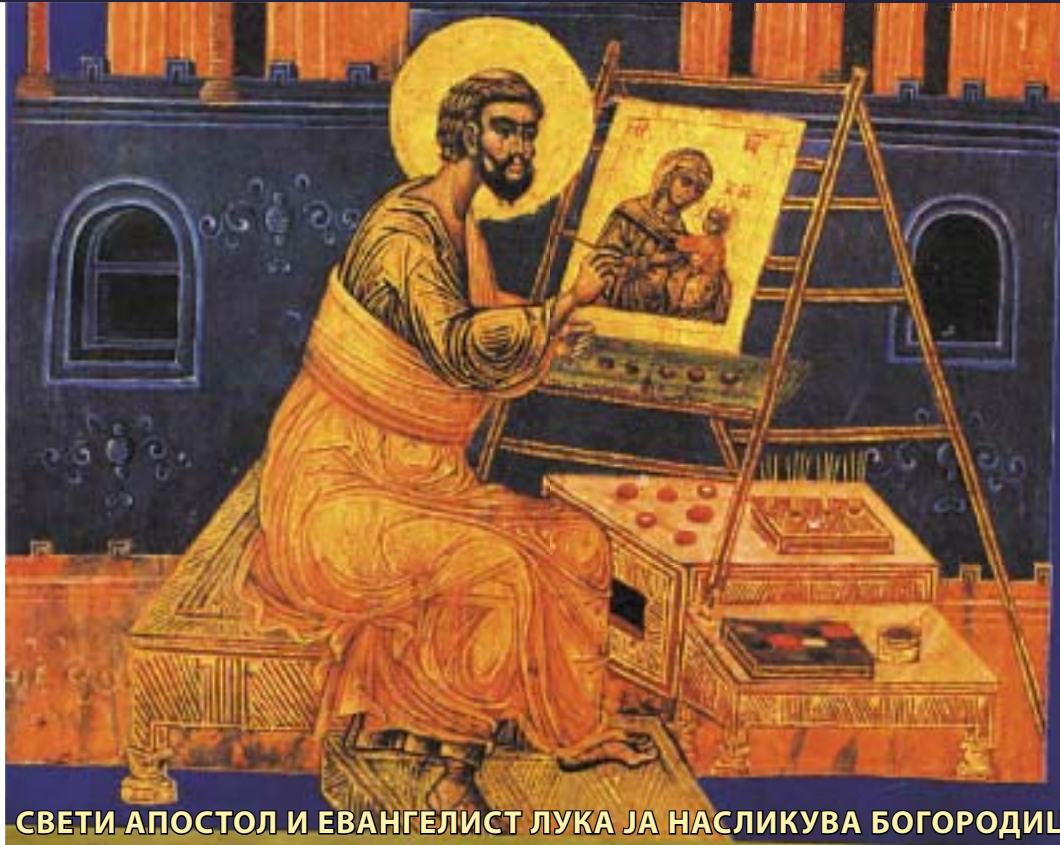
"Videte gi racete Moi i nozete Moi: Jas sum Istiot; doprete se do Мене i gledajte; зашто духот нема тело i коски а, како што гледате, Јас имам!"

да ја пренесе само неговата десна рака, со која Свети Јован Го крстил Господ во реката Јордан. Со таква скапоцена ризница, Свети Лука пристигнал во родниот крај, на голема радост и утеха на антиохијските христијани.

Во Антиохија Свети Лука станал соработник и сопатник на Свети апостол Павле.

ку години во Македонија за да го проповеда и да го шири христијанството.

Храбриот Свети Лука не го напуштил апостол Павле кога бил ставен под стража во палестинскиот град Кесарија, ниту кога бил упатен во Рим на суд пред кесарот и заедно со апостол Павле ги поднел сите тешкотии при па-

СВЕТИ АПОСТОЛ И ЕВАНГЕЛИСТ ЛУКА ЈА НАСЛИКУВА БОГОРОДИЦА

ТОВАТА РАКА ЗА ЕЃУ ВОЛЦИТЕ"

тувањето по море. Доаѓајќи во Рим, Свети Лука се наоѓал покрај апостол Павле и заедно со Марко, Аристарх и некои други соработници, го проповедал Христос. Во Рим Свети Лука го напишал своето Евангелие и "Делата на Светите апостоли".

Светото Евангелие напишано од Свети Лука. Според црквоното предание се смета дека и "Делата на Светите Апостоли" Свети Лука ги напишал по налог на Свети Павле. Во нив тој го опишува слегувањето на Светиот Дух на апостолите и нивните подвизи

"Preku no}ta Pavle ima{e videnie: stoe{e pred nego eden ~ovek, Makedonec, koj go mole{e i mu vele{e: Premini vo Makedonija i pomogni ni! Po toa videnie vedna{ posakavme da trgneme za Makedonija, bi dej}i razbravme deka Gospod n~e povikal tamu da go propovedame Evangelieto...".

Во Евангелието Свети Лука го опишува животот, делата, страдањето на Исус Христос за спасение на човечкиот род, распнувањето, воскресението и Неговото вознесение. Свети Лука бил раководен од апостол Павле, кој го одобрил

при ширењето на Христовата наука во Јудеја и во разни земји во светот. Според Свети Јован Златоуст: "Тука Свети Лука ... првенствено ги опиша делата на Свети апостол Павле, на кого тој му беше еден од омилениите ученици

и најблизок соработник".

Свети Павле бил две години во затвор во Рим. Потоа бил пуштен на слобода и напуштајќи го Рим тој ги посетил црквите кои порано ги основал. И на овој пат Свети Лука бил со него. Но, по кратко време цар Нерон издал наредба за гонење на христијаните. Токму во тоа време апостол Павле по втор пат допатувал во Рим за да ја ободри, поткрепи и поддржи гонетата Црква. Но, незнајбожците го фатиле и го фрлиле во окови. Свети Лука и тогаш, и во тоа тешко време се наоѓал покрај својот учител. Тогаш Свети апостол Павле на својот ученик Тимотеј му пишувал за себе како за жртва, која веќе е на жртвеникот: "Јас веќе станувам жртва, а времето на моето одење настапи. ...Погрижи се да дојдеш при мене скоро! ... само Лука е со мене". (2 Тм 4, 6 и 9) Многу е веројатно дека Свети Лука бил очевидец и на маченичкиот крај на Светиот апостол Павле во Рим.

По маченичката смрт на Свети апостол Павле, Свети Лука го проповедал Христа во Италија, Далмација, Галија, Ахаја и особено во Македонија. Свети Лука го проповедал Христа и во Египет (каде претрпел многу маки,

но извршил големи и необични дела) и во Грција.

А, еве како заврши тој голем и мудар верен Христов апостол и евангелист, корисен за христијанската историја и воопшто за историјата на целото човештво. Еве како му возвратиле незнајбожците за неговиот труд, љубов кон Бога и светот. Му возвратиле со немилост: тој имал 84 години кога зловните идолопоклоници го мачеле заради Христа и го обесиле на едно маслиново дрво во градот Тиви (Теби) Беотијска. На старата маслинка висело телото на веќе остарениот Лука. Со прекрстени раце, со насмевка на лицето, погледнал кон небото. "Од небото се спружи раката на самиот Христос и ја прифати душата на Својот Евангелист. Сега во Рајот светол, со другите апостоли, за црквата света Свети Лука се моли". Неговото чесно тело било погребано во Тиви, главниот град на Беотија. Овие свети чудотворни мошти таму останале до IV век, кога биле пренесени во Цариград, во храмот на Светите Апостоли, во време на цар Констанциј, синот на Константин. Моштите на Свети Лука биле положени под светиот престол, покрај моштите на светите апостоли: Андреј и Тимотеј.

Свети Лука се смета за основач на христијанскиот иконопис. Тој прв ја живописал иконата на Пресвета Богородица со Богомладенецот Господ Исус на Нејзините раце, и тоа не една туку три. Нив ги донел на увид (преглед, иследување) на Богомајката. Разгледувајќи ги, Богородица рекла: "Благодетта на Родениот од мене, и мојата, нека бидат со овие икони". Свети Лука ги живописал на даски и иконите на Светите првоврховни апостоли Петар и Павле. Тој го поставил почетокот на прекрасното богоугодно дело - живописање на светите икони, за слава и чест на Пресвета Троица, Божјата Мајка и сите светители, а за спасение на верниците, кои нив ги почитуваат и кои побожно ги почитуваат светите икони. Светата Црква го прославува на 18.10./31.10.

Со благослов на Неговото Високо Преосвештенство Митрополит г. Горазд